
Пам'яті Віталія Івановича Семчика

9 грудня 2014 р. на 88 році життя перестало битися серце визначного вченого-правознавця, головного наукового співробітника Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, члена-кореспондента НАН України, дійсного члена Національної академії правових наук України, заслуженого діяча науки і техніки України **Віталія Івановича Семчика**.

Віталій Іванович Семчик – визначний український вчений-правознавець, фахівець у галузі аграрного та земельного права, народився 19 липня 1927 р. у с. Байківка Калинівського району на Вінниччині. У 1944–1951 рр. проходив строкову службу в Радянській армії, був учасником Великої Вітчизняної війни. Після демобілізації працював інструктором, помічником начальника політвідділу Шепетівського, Фастівського, Коростенського відділів Південно-Західної залізниці, секретарем партійної організації в Пилипівському і Велико-снітинському колгоспах Фастівського району Київської області.

З 1958 р. займався адвокатською діяльністю, завідував Фастівською юридичною консультацією Київської обласної колегії адвокатів. У 1959 р. закінчив юридичний факультет Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка, а у 1974 р. – аспірантуру при цьому ж університеті (заочно).

У 1963 р. В. І. Семчик обраний народним суддею, згодом – головою Фастівського міського народного суду в Ки-

ївській області. У 1963–1975 рр. обирався також депутатом Фастівської міської ради депутатів трудящих.

З 1975 р. В. І. Семчик працював в Інституті держави і права АН УРСР (тепер – Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України). У цьому інституті він пройшов трудовий шлях від старшого та провідного наукового співробітника до завідувача відділу проблем аграрного, земельного та екологічного права, головного наукового співробітника. У 1975 р. захистив кандидатську, а в 1985 р. – докторську дисертацію в галузі юридичних наук. З 1997 р. по 2012 р. очолював за сумісництвом кафедру аграрного, екологічного та підприємницького права Київського університету права НАН України. У 2002 р. виступив організатором та став першим директором Центру енергетичного та ядерного права при Інституті держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, роботою якого керував до 2008 р.

У 1992 р. В. І. Семчика обрано членом-кореспондентом НАН України зі спеціальності «Підприємницьке право», а в 1993 р. він став дійсним членом (академіком) Національної академії правових наук України. Того ж року його обрано членом Київської обласної колегії адвокатів та членом Спілки юристів України. З 1984 по 1993 рр. – член науково-методичної ради Верховного Суду України, а з 1995 по 2004 рр. – член кваліфікаційної комісії Вищого господарського (арбітражного) суду України.

У 1996 р. В. І. Семчик став організатором та головою спеціалізованої вченої ради при Інституті держави і права ім. В. М. Корецького НАН України із захисту докторських дисертацій (за спеціальностями із земельного, цивільного і кримінального права), яку очолював до останніх днів свого життя.

В. І. Семчик – один із фундаторів вітчизняної аграрно-правової науки. Він є автором понад 500 наукових праць, зокрема, 4 індивідуальних і 24 колективних монографій, 14 юридичних довідників. За редакцією В. І. Семчика видано 4 підручники. Багато зусиль В. І. Семчик віддав підготовці наукових кадрів. Під його керівництвом підготовлено понад 40 докторів і кандидатів юридичних наук.

В. І. Семчик був членом вчених рад Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Київського університету права НАН України, Інституту інтелектуальної власності НАПрН України, заступником головного редактора журналу «Судова апеляція», членом наукових рад журналів «Право України», «Інтелектуальний капітал», членом редакційних колегій журналів «Вісник господарського судочинства», «Конкуренція», збірників наукових праць Інституту держави і права ім. В. М. Корецького «Правова держава» та «Держава і право», шеститомного видання «Юридична енциклопедія» та інших видань.

В. І. Семчик брав активну участь у законопроектній роботі, зокрема, у підготовці проектів Законів України «Про селянське (фермерське) господарство» (1992), «Про сільськогосподарську кооперацію» (1997), проекту Земельного

кодексу України (2001). Часто виступав по телебаченню з роз'ясненням положень аграрного і земельного законодавства та пропагуванням правової культури.

Наукові здобутки і громадська діяльність В. І. Семчика відзначені орденами Богдана Хмельницького III ступеня, «За заслуги» II і III ступенів, Ярослава Мудрого V ступеня, Почесною грамотою Верховної Ради України, присвоєнням почесного звання «Заслужений діяч науки і техніки України», Державною премією України в галузі науки і техніки, Премією імені Ярослава Мудрого, премією ім. М. П. Василенка НАН України. Крім того, В. І. Семчик нагороджений одинадцятьма медалями, зокрема, «За победу над Германией в Великой Отечественной войне 1941–1945 годов», «Ветеран труда», а також церковними нагородами.

Усі, кому довелося працювати з Віталієм Івановичем, знали його не лише як талановитого вченого та педагога, вимогливого керівника, а й як чуйного, щирого товариша, здатного завжди зрозуміти інших і прийти на допомогу. Звістка про його раптову смерть завдала невгамовного болю усім, кому доля дарувала нагоду зустрічатися з цією чудовою людиною. Висловлюємо глибоке й щире співчуття рідним та близьким **Віталія Івановича Семчика**, колективу Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. Світла пам'ять про визначного вченого та прекрасну людину назавжди збережеться у серцях тих, хто його знав.

Президія Національної академії наук України,

Відділення історії, філософії та права НАН України